

Pressmeddelande

Luxemburg den 23 maj 2022

Svartlistning underutnyttjat för att skydda EU-medel mot bedrägerier

Svartlistning används inte på ett ändamålsenligt sätt för att förhindra att EU-medel betalas ut till privatpersoner, företag eller offentliga organisationer som är inblandade i olaglig verksamhet, såsom bedrägeri och korruption, enligt en ny rapport från Europeiska revisionsrätten. Europeiska kommissionen har svartlistat mycket få namn, vilket beror på brister i arrangemangen för att identifiera dem som borde uteslutas från att ansöka om EU-medel. Dessutom är inte medlemsstaterna skyldiga att inrätta egna system för svartlistning, trots att de genomför större delen av EU:s utgifter, och de har olika tillvägagångssätt när det gäller att skydda EU:s ekonomiska intressen. Detta lapptäcke av uteslutningsarrangemang gör svartlistning mindre ändamålsenligt totalt sett och resulterar i att skyddet av EU:s budget varierar mellan medlemsstaterna.

Svartlistning – eller uteslutning – är ett viktigt verktyg som regeringar och internationella organisationer använder för att skydda sina finanser. Sedan 2016 driver Europeiska kommissionen ett system för tidig upptäckt och uteslutning (Edes). Detta är det enda uteslutningssystemet på EU-nivå och syftar till att varna dem som är ansvariga för att godkänna utgifter som förvaltas direkt av kommissionen eller genom partner för motparter som utgör en risk. Edes omfattar inte områden som jordbruk och sammanhållning, som står för den största delen av EU:s utgifter och där förvaltningen delas av kommissionen och medlemsstaterna.

"Svartlistning kan hjälpa till att säkerställa att EU-medel inte hamnar i fel händer, men det används inte ändamålsenligt. Det finns ett lapptäcke av olika tillvägagångssätt för uteslutning på EU- och medlemsstatsnivå," säger Helga Berger, den ledamot av revisionsrätten som ansvarar för rapporten. *"Å andra sidan finns eller används inte relevanta uppgifter för att sammanställa EU:s svarta lista, vilket undergräver listans nytta och avskräckande effekt. Ett system är inte bättre än de uppgifter som matas in i det,"* tillägger hon.

Revisorerna konstaterade att Edes har gedigna beslutsförfaranden och omfattar ett brett spektrum av situationer i vilka motparter bör uteslutas. Men av de 448 motparter som fanns med på listan i slutet av 2020 hade alla utom 18 uteslutits på grund av konkurs – vilket innebär att de förmodligen ändå inte kommer att ansöka om EU-medel på nytt – och endast två hade uteslutits på grund av bedrägeri eller korruption. Revisorerna menar att den låga graden av svartlistning beror på brister i arrangemangen för att identifiera motparter som befinner sig i uteslutningssituationer. Framför allt är ansvaret för uteslutningar splittrat inom kommissionen. Kommissionens avdelningar har

Avsikten med detta pressmeddelande är att presentera huvudbudskapen i Europeiska revisionsrättens särskilda rapport. Hela rapporten finns på eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

också juridiskt och tekniskt svårt att få åtkomst till medlemsstaternas uppgifter, såsom företagsregister eller belastningsregister, som de ofta måste förlita sig på eftersom det saknas EU-omfattande förteckningar eller register. Men inte ens när det finns relevanta uppgifter på EU-nivå om exempelvis bedrägeriutredningar är det säkert att dessa används eller är användbara. Dessutom litar kommissionen i alltför stor utsträckning på bidragssökarnas eller tjänsteleverantörernas ord. Om de förklarar att de inte befinner sig i någon uteslutningssituation godtar kommissionen helt enkelt deras förklaringar utan att kontrollera dem. Revisorerna menar att detta minskar sannolikheten för att man upptäcker att en motpart befinner sig i en uteslutningssituation innan en överenskommelse ingås och att det undergräver själva huvudsyftet med att införa ett system som bygger på förebyggande åtgärder.

I fall där kommissionen genomför EU-betalningar genom indirekt förvaltning rapporterade genomförandepartnerna få motparter som befann sig i uteslutningssituationer, främst på grund av liknande problem som vid direkt förvaltning. När det gäller områden där förvaltningen delas med medlemsstaterna säger revisorerna att det för närvarande finns ett lapptäcke av rättsliga skyldigheter i samband med uteslutning, vilket inte är ändamålsenligt om man ska använda uteslutning för att skydda EU:s budget. Det finns inte heller någon uteslutningsmekanism på EU-nivå, och bristen på samstämmighet mellan medlemsstaterna innebär att motparter som befinner sig i likartade situationer kan behandlas olika. Revisorerna rekommenderar att kommissionen utökar Edes till att även omfatta medel som förvaltas av medlemsstaterna samt även inkluderar dotterbolag och verkliga huvudmän bland de motparter som kan bli föremål för uteslutning. De rekommenderar också kommissionen att bättre utnyttja uppgifter och digitala verktyg.

Bakgrundsinformation

Enligt EU-lagstiftningen måste Europeiska kommissionen, dess partner och medlemsstaternas myndigheter skydda EU:s budget mot bedrägerier och oriktigheter. Med hjälp av svartlistning kan organisationer undvika att ingå finansieringsöverenskommelser med otillförlitliga motparter som ansöker om bidrag eller kontrakt. Kommissionen förvaltar en fjärdedel av EU:s utgifter på egen hand eller med partner, såsom Europeiska investeringsbanken. Resterande tre fjärdedelar förvaltar den tillsammans med medlemsstaterna. Under 2020 betalade EU ut omkring 150 miljarder euro inom ramen för finansieringsöverenskommelser till jordbrukare, forskare, kommersiella företag, icke-statliga organisationer och andra organisationer. EU utesluter mycket få motparter jämfört med USA:s federala regering och Världsbanken. Inget av de länder som undersöktes vid denna revision (Estland, Italien, Polen och Portugal) hade upprättat ett fullfjädrat uteslutningssystem för EU-medel.

Särskild rapport 11/2022 *Skyddet av EU:s budget: svartlistning behöver användas bättre* finns på revisionsrättens webbplats (eca.europa.eu). Syftet med revisorernas rekommendationer är att hjälpa EU:s lagstiftare i det pågående arbetet med att uppdatera EU:s finansiella regler.

Presskontakt

Revisionsrättens presstjänst: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: +352 621552224
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: +352 691551502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: +352 691553547